Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NAM THỨ MƯỜI BỐN. – SỐ 1HỨ 2701 MỖI SỐ 05 XU NGÀY CHỦ-NHẬT 21 MARS 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Hanoi	Người đưa tận nhà	Gửi bằng xe lửa	Mandat-poste	Ngoại-quốc
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 50	6 $ 30	12 $ 00
Các làng và các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	»
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	6 . 00
Ba tháng. .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 5 Agnes au centimètre de hauteur, sur 0 m 005 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 50 le c/m
Par contrat annuel
Par confinuéire et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Tập Phụ-trương Trung-Bắc Tùng-Thư thư lại ít bữa

Bản-quán đã có lời kính cáo để các ngài biết rằng đến chủ nhật 21 mars này, thì in ra số đầu tập phụ-trương chủ nhật của bản báo, Song có mấy lẽ khiến cho bản-quán phải khất lại với độc-giả chư-tôn một vài tuần lễ nữa.

Trước nữa số người gửi mua mới được ngoài một trăm suất mà bản-quán đã tính ít ra cũng 250 vị mua cả năm, mới có thể ăn-hành ra được.

Và bản-quán lại không muốn thu tiền của các ngài trước, mà để các ngài phải chờ đợi, vậy trong số các ngài đã gửi tiền rồi thì xin ngài nào bằng lòng hãy thu tiền về, bản quán sẽ gửi lại trả. Còn ngài nào chưa gửi tiền, hoặc bây giờ mới gửi thư mua, thì cứ ước với bản-quán đến khi nào báo in ra sẽ gửi trả tiền cũng được

Lẽ thứ hai, là bản quán đã lĩnh ý của các ngài, muốn đổi chương-trình một vài chỗ. Như mục dịch Pháp-văn, thì phần nhiều các ngài không muốn đọc bộ Don Quichotte, muốn đọc những thứ tiểu-thuyết nào vui mà hợp với cái sở-thích của phần nhiều nhà xem sách nước ta. Có ông nói rằng xem sách cho tiêu-khiển, thì không gì bằng những tiểu-thuyết trinh-thám, hoặc những tiểu thuyết có dựa Bắc sử, như các tiểu thuyết Tàu.

Sự ấy làm cho bản quán thật là phân vân khó nghĩ, giả sử bản-quán chỉ suy tính có một lẽ lợi hại của nhà buôn sách buôn báo, thì cứ chiều ý-kiến của phần nhiều người cho lờ báo được nhiều người đọc là hơn. Nhưng ý bản-quán lại còn muốn đạt một cái mục-đích to nữa, là muốn lợi dụng chữ quốc-ngữ, mà khiến cho người nước ta nạp được cái văn-hóa Âu-Tây, hoặc để mà hóa theo dân qui-quốc, hoặc để các bậc thức-giả lấy nó làm tài-liệu, mà gây dựng lấy một cái văn-hóa riêng của Việt-Nam ta, dung được cả mới cũ.

Bản quán chủ nhiệm sở dĩ non hai mươi năm nay, cũng biết bao nhiêu bút sắt mà dịch ra bao nhiêu sách Tây, cũng biết là mất nhiều công mà làm một việc chỉ đắc-dụng với đôi ba người, chứ phần nhiều không ai ưa xem cái lối văn dịch đó. Dầu trong bạn đồng chí có một hai người chịu khó đọc cho từ đầu đến cuối quyển sách, cũng là hạ cố đến một lối văn tự ngô nghê cho nó biết vậy mà thôi, chứ không có duyên gì với cái lối văn-chương đó cả. Họa may được mấy nhà muốn thâm hiểu Pháp-văn, dùng làm một phép tự mình học lấy, chứ ít ai là người hiểu cho cái thâm ý của mình, ai đã biết Pháp-văn rồi, thì lại ưa trực tiếp với nguyên-văn, chứ ai phải lội mà xem chi cái lối phiên-dịch mười dậu có năm sáu mà làm gì.

Vậy thì dịch-giả biết rằng trong công việc mình dịch-thuật vẫn có một cái ảo-tưởng, cho rằng trong Việt-Nam dân-tộc, trong xã-hội chúng ta có một phái người văn-vật, nguyên chất Annam, dùng mấy quyển dịch-văn này làm một mớ tài-liệu, để mà sáng-kiến nên một văn-hóa mới, hoặc để mà dung lọc lấy chút ảnh-hưởng văn-minh Âu tây cho nó thấm vào văn-minh nước nhà.

Ước gì cái tư-tưởng ấy vẫn không phải là một tư-tưởng ngông cuồng.

Vậy thì mục Pháp-văn tiểu-thuyết xin cứ để, duy chuyện Don Quichotte thì tìm một chuyện khác mà vào.

Nhờ các ngài mua báo chọn giúp cho, xem phần nhiều người sở-thích chuyện gì thì bản quán sẽ tình-ý theo đó mà dịch.

Đấy là về mục văn chương. Về các khoa-học và những điều thiết thực trong các công nghệ thì không phải nói. Bản-quán chắc rằng phàm hễ người nước Nam còn có người chưa đọc được sách Tây, thì dịch các sách thực-hành khoa-học lấy ra, còn là việc có ích, ý kiến phần nhiều các ngài muốn rằng, cái phần ấy nên lấy làm phần to trong tập-báo mới này. Vậy bản-quán xin chiều lòng các ngài mà thêm ra một hai mục nữa. Hoặc hãy để dành mục « Nghề in thạch bản » và « Thực-vật hóa-học » mà dịch những sách dạy làm thợ, như thợ gỗ, thợ thiếc.

Còn sự hoãn lại thì xin để từ nay đến cuối tháng sẽ định ngày. Nhưng cốt là để chiêu-dụ lấy nhiều phần mua, để chi cho đủ tiền công, tiền in, tiền giấy. Hiện mới được 130 suất mua rồi, hễ đến số 250 thì xin xuất-bản, còn thì trông ở những qui-khách mua sau và những nhà mua lẻ.

Nhưng xin các ngài biết cho, việc tán-thành là ở những ông đồng-chí gửi danh-hiệu mua trước từ bây giờ, xin các ngài cố sức cổ-động giúp cho bản-quán để chóng tới cái số ít nhứt ấy.

Giá mua cả năm 52 số là sáu đồng, báo ra được một hai kì xin gửi tiền, mỗi tuần lễ số người mua trước, tăng được bao nhiêu, bản quán lại có lời bá cáo để các ngài liệu biết ngày nào thì báo in ra được. B. Q.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 18 Mars 1926

Việc nước Pháp

Tại hội-đồng tài-chánh của nguyên lão nghị-viện, M. Chéron có trần thuyết mọi lẽ về cái tình trạng việc tài-chánh và sổ chi thu, có nói nếu nay kíp trừ lấy các khoản thu-nhập về văn-tiền, thì không phải tăng sắc giấy bạc nữa, nhưng hễ không thì không sao tránh khỏi được. Hội-đồng tài-chánh quyết nghị xin lên nội-các cho hội-đồng biết tòa hội-các định ý thế nào.

Hội liên-hiệp của đảng xã-hội ở quận Seine đã khuyến người trong đảng thôi đừng ứng cử nữa, để nhường cho những người về đảng cộng sản ứng cử trong hạt thứ hai ở Paris.

Bài nghị-án của tòa nội-các buổi chiều hôm nay sẽ đọc tại hai nghị-viện. Trong lời tuyên-cáo có nói vấn tắt rằng vấn-đề có ký-ước, và phải cố gắng để quyết nghị sổ chi thu. Lại có lúc cuộc hội-nghị Genève đã rằng không thành-công, nhưng cũng không có chia rẽ những nước ký giao ước Locarno, và có bà-cáo quy mai tòa nội-các sẽ xin nghị-viện quyết nghị lập lại cái thế lệ từng hạt.

Việc nước Anh

Hạ nghị-viện nước Anh ưng chuẩn một bản dự án về sự thanh-giảm các khoản chi-thu.

Quan thượng-thư bộ tài-chánh điện-thuyết tại hội-đồng nữ lưu ở nghị-viện có nói cuộc hội-nghị Genève tuy không thành-công dư luận ở các nơi quan giới lấy là không đáng ý, nhưng không đến nỗi nản lòng. Ai nấy đều rõ rằng mọi việc sẽ điều-đình được ổn thỏa, và tin cậy về cái hiệu lực của hội Vạn-quốc.

Việc nước Đức

Báo *Matin* được tin rằng các quan-chức tối cận với M. Stresemann có nói : Xem như chỉ vì một nước Nam-mỹ, không có quyền lợi gì lớn ở Âu-châu, phần không, mà hai nước Pháp và Anh phải chịu, không cho nước Đức được một chân trong hội-đồng quản-trị, thì biết hội Vạn-quốc sẽ phải sửa đổi mới được.

Việc nước Hoa kỳ

Một bí-thư quyết nghị đặt cho phương sách tiện lợi cho việc giảng cao su ở Phi-luật-tân và ở các thuộc-địa Hoa-kỳ.

Các báo thí nghiệm đặt một cuộc điều-tra về việc cấm rượu, thì rõ rằng phần nhiều phản-kháng việc cấm rượu.

Việc ở Mân-châu

Thân dân nước Nga nhiều người đi sang Nga Viễn-đông. Hội-đồng thực dân định phân phát 10 triệu hectares cho 5'00 000 người tòn dân. Một nửa sẽ đặt ở Priamour

Trong năm 1925, nước Nga sang 357 tea naphte cho đường đông thiết lộ.

Trong năm 1925, các sở đánh cá ở Nga Viễn-đông lời được 2.683.000 roubles, tính ra được một nửa số lời về tất cả các nơi đánh cá ở nước Nga.

Tại hội Vạn quốc

Sáng ngày 17 mars, đại-hội-đồng đã xét các nỗi khó-khăn xảy ra tại hội-đồng quản-trị khiến cho không có thể không cho ngay nước Đức vào hội Vạn-quốc.

M. Mello Franco (Brésil) có nhắc lại rằng ngay từ tháng septembre 1924, nước Brésil đã bày tỏ mọi lẽ về việc mở rộng thêm hội-đồng quản-trị. Ông nói cái vấn-đề sửa đổi thể lệ hội Vạn-quốc, không phải quan hệ riêng cho nước Âu-châu, những quan hệ cho tất cả các nước trong thế-giới. Ông nói công cuộc Locarno phải phụ thuộc vào hội Vạn-quốc, chứ hội Vạn-quốc không có phải phụ thuộc vào công cuộc Locarno. Nước Brésil yêu-cầu cho Mỹ-châu được có nhiều đại biểu thêm tại hội-đồng quản-trị. Nước Brésil tiếc rằng nước Đức không được vào hội Vạn-quốc ngay, không phải là nước Đức có công gì với hội Vạn-quốc, nhưng có nước Đức vào hội Vạn-quốc thì mới có một cái nghĩa đại-đồng.

Sir Austin Chamberlain có nói ban thứ nhất của đại hội-đồng đồng thanh ưng cho nước Đức vào hội Vạn-quốc, nhưng vì nước Đức lại xin vào hội-đồng quản-trị, nên trước khi đó trình nội hộ-đồng là đơn ấy, hội-đồng quản-trị phải xét xem việc ấy có thể ưng được không. Sau vì nước Brésil phản-kháng, nên đơn ấy xét ra không ưng được.

Đoạn đến M. Briand và các đại-biểu các nước khác cũng có phát-biểu mọi lẽ

Sau đại hội-đồng ưng chuẩn một khoản của M. Briand tỏ ý tiếc rằng trong cuộc hội-nghị này đã xảy ra nỗi khó khăn, và mong rằng từ rày đến tháng septembre các nỗi khó khăn sẽ giải quyết xong, khiến cho đến khi ấy có thể cho nước Đức vào hội Vạn-quốc.

(*Indopacifi*)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Xin quý-báo giải cho tôi một việc như sau này :

Tôi là người xứ Trung-kỳ đang làm việc bên Lào, nguyên tôi có cưới một người vợ lẽ cũng cùng một xứ với tôi. Khi cưới xong tôi đem sang Lào ở với tôi, được 4 năm. Khi có mang thì tôi cho về xứ tôi, tôi giao cơ-nghiệp của tôi cho ở nhà mà làm ăn, mỗi năm tôi lại gửi cho 100 đồng bạc nữa. Khi đẻ được một đứa con trai lên 5 tuổi thì tôi về phép, tôi lại đem cả mẹ cả con sang Lào, bắt đẻ vào đến V nh thì bị đau, tôi phải cho tiền trở về, còn con thì tôi đem sang Lào cho đi học. Khi trở về ở nhà thì tôi cũng cứ thường gửi bạc về cho để lo toan về việc cửa nhà cho tôi, bắt đẻ ở nhà trai gái với ai không biết bị có mang, tới khi đẻ ra thì lại làm cho đứa bài nhi ấy chết đi, tại trong nhà của tôi, rồi trốn đi bỏ nhà cửa của tôi, đồ đạc thất lạc đi nhiều quá, mà bây giờ lại về ở với người anh chị người ấy. Như vậy thì người vợ lẽ của tôi có tội lỗi gì không, nếu có tội thì làm thế nào cho người ấy phải chịu tội, và những động sản của tôi mà mất thì có thể bắt đền được không? nếu bắt đền mà không chịu thì làm thế nào cho người ấy phải đền?

Điều sau này nếu người vợ lẽ của tôi mà chịu thú rằng đã lại với người con trai nào, vậy người con trai ấy có tội lỗi không, nếu có thì làm cách thế nào cho người con trai ấy phải chịu lỗi, và có thể bắt đền người con trai ấy rằng khuyến dỗ những vật động-sản của tôi được không? nếu có thể bắt đền được mà người con trai ấy lại không chịu thì phải làm thế nào, xin quí báo chỉ-giáo cho minh-bạch thì tôi rất đội ơn qui-báo vô cùng.

LỜI ĐÁP. — Việc ấy xảy ra tại tỉnh nào ở Trung-kỳ thì phải kiện tại quan án tỉnh ấy.

Nếu có đủ chứng cớ thì người vợ lẽ ấy sẽ phải kể vào tội giết chết con và tội bội ước, và lại phải trả ông hết những động-sản đã lấy đi mất.

Người nhân tình cứa người vợ bé ấy sẽ phải kể vào tội thông dâm và nếu người ấy có can dự đến việc lấy các động-sản của ông thì lại phải chịu cả tội đồng phạm về bội tín nữa. Dù không biết tên người ấy là gì, ông cũng có thể làm đơn kiện được.

Ph. L. L.

MỘT CÁI VỰC SÂU NHẤT THẾ GIỚI

Ở Istrie tại phía nam Trieste, và cách đây 30 kilomètres, gần Raspo, có một cái vực sâu nhất thế-giới, gọi tên là vực Bottarelli. Người Ý có đến thăm dò vực ấy hai năm giời, và thăm dò cả thấy mấy chuyến mới xong, mà chuyến sau cùng có xảy ra tai nạn ghê gớm.

Một nhà bác-học nước Pháp tên là M. A. Marcel cũng có dự một cuộc thám hiểm ấy, mới đây có thuật lại công việc của người Ý.

Cứ như lời ông thì trong năm 1924 người Ý có vào miệng vực ở trên một cái đồi cao 625 mètres, theo đường dốc mà đi sâu mãi xuống. Đi hết đường ấy tới một cái ở sâu 50 mètres, thì thấy sâu cái giếng thẳng và chật, ở giữa một thỏ đá vôi. Một cái giếng sâu tới 130 mètres, mà thành giếng đứng dựng thẳng băng.

Họ dùng thừng mà xuống lần dưới đáy, thì thấy một cái đường ngầm ở đấy có nước chảy. Chỗ ấy ở dưới mặt đất 345 mètres. Nhưng hãy giờ đường ngầm có đá lở lấp không đi được, họ ở đấy 33 giờ rồi lại leo lên.

Đến mùa hạ năm 1925 nước cạn lại một bọn người xuống, mà theo như đường cũ. Xuống lần này, thì đường ngầm đã thông cả, vì đá bị lở lần trước, mùa đông có nước to, đã bị trôi đi rồi. Đoàn thám hiểm bèn cứ theo đường ngầm mà đi, mà đường ngầm đi, mãi đến sâu độ mới cạn, đường lại bằng, mãi nghìn không đi được nữa.

Trong khi đương xem xét, bỗng có con dông dữ dội, nước mạch chảy vào đầy các suối ngầm, đá trôi đất lở, làm nghẽn cả các giếng và đường ngầm. Nhiều người bị chết. Còn những người sống sót thì ba ngày hôm sau nước xuống, mới lần được. Song trong cuộc thám hiểm ấy, có xét được nhiều việc lạ.

Xuân thủ đàm ân

Các viên hương-hội và tổng-lý có tên sau này đều được thưởng hàm về dịp xuân-thủ năm nay.

TỈNH HƯNG-YÊN

Thưởng tùng cửu-phẩm văn giai (9-2)
(Tiếp theo)

Ng-đình Lợi, lý-trưởng xã Cao-chài, tổng Hạ-tổ, huyện An-thi;

Trần-đức-Tước, lý-trưởng xã Hạ-linh, tổng Hoàng-tranh, huyện Phù-cừ;

Chu-văn-Bảo, lý-trưởng xã Nhuế-giang, tổng Phù-vệ, huyện An-thi;

Phạm-văn-Biên, lý-trưởng xã Phan-dương, tổng Phù-vệ, huyện An-thi;

Ng-hữu Biên, lý-trưởng xã Mai-xá, tổng Bàng-ngang, huyện Kim-động;

Lâm-quang-Huy, hộ-trưởng phố Bạch-hạc thành-phố Hưng-yên;

Phạm-đức-Hưng, hộ-trưởng phố Nguyệt-hồ, thành-phố Hưng-yên;

Ng-văn Ôn, chánh hương-hội xã Ngọc tranh, tổng Hoàng-tranh, huyện Phù-cừ;

Ng-văn-Ngoan, chánh hương-hội Thụy-sơ, tổng Yên-vinh, phủ Khoái-châu;

Ng-công-Song, chánh hương-hội xã Trà-bồ, tổng Ba-đông, huyện Phù-cừ;

Ng-văn-Thác, chánh hương-hội xã Ngan-bạnh, tổng Hòa-bình huyện Yên-mỹ;

Ng-khắc Quang, chánh hương hội xã Quang xuyên, tổng Phú khê, phủ Khoái-châu;

Trần-danh-Hiến, phó hương-hội xã Dạo đang, tổng Cao-cương, huyện Tiên-lữ;

Ng-trọng-Cán, thủ-quỹ xã Dạo-đang, tổng Cao-cương, huyện Tiên-lữ;

Ng-v-Qui, phó hương-hội xã Bang-xa, tổng Thụy-lôi, huyện Tiên-lữ;

Ng-văn Duật, chánh hương-hội xã Bao-châu, tổng Phương trà, huyện Tiên-lữ;

Đào-văn Uyên, chánh hương-hội xã Phan-thụy, tổng Tế-xá, huyện Kim-động;

Vương-văn-Lu, chánh hương-hội xã Đào xá, tổng Đặng-xá, huyện An-thi;

Ng-sĩ-Khiêm, tổng-sư xã Nghĩa-trai, huyện Văn-lâm.

Thưởng tùng cửu-phẩm bá hộ (9-2)

MM Đoàn-trung-Biết, tá-dịch ở trạm Phù-cừ, quán xã Đình cao tổng Cát-đương;

Phạm-văn Kỷ, tá-dịch trạm Khoái-châu, quán xã Lương-điền, tổng Nhật-tảo, huyện Kim-động;

Chu-văn-Am, đội-trạm ở Hưng-yên, quán xã Văn-hoàng cựu-thôn, tổng Thường-xuyên (Hà-tĩnh).

Thưởng tùng cửu phẩm đội-trưởng (9-2)

Trần-quang-Riệu, cai cơ ở xã Duyên-yên, tổng Tranh-xuyên, huyện Kim động;

Ng-đức-Chiến, cai cơ ở xã Cao-xuong, huyện Tiên-lữ;

Ng-văn-Khoa cai cơ, ở xã Đan-chang tổng Nhân-vũ, huyện An-thi;

Đỗ-văn-Thu, lính lệ, phủ Khoái-châu, quán xã Đa-hòa, tổng Mễ-sơ;

Trần-cao-Qui, lính-lệ huyện Tiên-lữ, quán xã Dạo-đang, tổng Cao-cương.

Đào-văn-Cưu, lính lệ huyện An-thi; quán xã Thọ-hoàng tổng Ấy;

Trần-văn-Kiệp, lính lệ tỷ quan An-[illegible]

(*Còn nữa*).

Tự do diễn đàn

Tiền phụ-cấp gia-quyến cho các viên chức tòng-sự các công sở

Bộ này, một vài tờ báo quốc-ngữ có đăng những bài dư luận về việc tiền phụ cấp ấy, tuy lời lẽ có khác nhau một chút, song cũng chung một ý-kiến. Đại ý các bài dư luận ấy là :

1. Cứ lương tháng của các viên-chức tòng sự các công sở 60 p. 70 đồng đã thừa tiêu rồi, lại đủ ra làm giàu nữa ;

2. Nếu cho tiền phụ-cấp ấy thì phải tăng thuế ;

3 Người Nam không nên bì tỉ với người Pháp về lương bổng phụ-cấp.

Đã có người viện những lẽ trên kia, về ra mặt vì bài dư luận đăng lên báo trương để công đồng làm. Ký giả cũng góp lời bàn cho thêm rộng đường nghị-luận cái binh tình mà xét, lấy lẽ công bằng mà bàn, không bênh vực bên nào không khinh bỉ bên nào.

Người viết những bài ấy có một vài ý-kiến nghe được, song cũng có nhiều chỗ lời lẽ xoa ra hơi thô-vụng, cũng dại, không được êm thỏi đẹp đẽ. Ngài nào xét thế là nóng giận quá nặng giận những câu cổ trích làm-thường, những bài bài báo không đâu, đối với mình không xác-thực chút nào. Tôi can ngài nào đã chớ nóng quá làm gì. Có người nói ra phải cả kẻ nói lại tai mới vỡ lẽ, có người thế nọ cả kẻ thế kia nên mới có chuyện hay chuyện đẻ ở đời. Ta cứ nên biết ta là hơn. Miễn là ta xem nay không phải đồng-tâng với những kẻ ra luận vào cắt, nào tân-ninh nào phò-phỉnh, nào vu lấy a', thế là được rồi. Dẫu rằng đến điều con sâu bỏ đầu nhà canh ra nữa, ai hay vẫn hay, ai dở vẫn dở, kẻ nịnh không làm mất tiếng người trung. Ai hay tán [illegible], ai hay phỉ phỉnh thì người ấy đối với lương tâm, đối với

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cứu Hỉ Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ, Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

thì ấn-hạ xấu nhiều, còn ta cũng sẽ đến thế chứ một cái là xong.

Ký giả cũng biết nhận ra ông nào quả quyết viết những bài dư luận, khởi xướng lên vấn-đề « tiến phụ cấp gia quyến » tưởng có công tâm công-đức đấy, biết lo tính đến tình thế nước Nam ta đấy. Được thế thì cũng mừng, đáng mừng thật, vì một người trước khi hành động việc gì có quan hệ đến công-ích công lợi, mà biết suy xét chín chắn, quan sát tường rõ, biết dân dân nhẽ lợi-hại, tưởng cũng hiếm lắm vậy. Ta chẳng xem kia thiên chi tử chi đẳng bào ngoài mặt, mà tư ký trong lòng đấy ư. Tôi nói thế không có ý gì chỉ-trích riêng ai, ai có tật thì đật mình, ai có thế thì xấu hổ nhẩu. Tưởng chư tôn độc giả cũng lượng biết cho.

Tôi nói hơi lan man quá. Sắp lạc đề rồi đấy. Thôi, đứng lại để phân tỏ ra đây một vài ý kiến về vấn-đề bổ phụ cấp gia-quyến.

Ta có câu : Người bà đứng của vạn loài. Câu nhàn đăng trong sử-học tổng số 5 hay người đấy, kể khôn người dại. Trong các viên chức trong sự cáo sự nhà nước không phải tính là những hạng xưa nay chỉ biết việc « sáng vào ô đi tối vác về » còn thừa thì giờ thì ở chỗ cờ-đầu điếm rượu. Tuồng hoặc cũng có, mà không những chỉ đảm đi làm « việc Tây » mới có, thiếu gì những kẻ ngoài vòng công chức ra đấy, cho nên cho có xét hạnh kiểm riêng, hay lực cách riêng một số ít người mà khái-luận chung cả đoàn ít ỏi, cho ai cũng như ai, thì thì người mình con ra « giống gì » nữa. Bởi xét làm lắm, thế nên có người nói rằng lương tháng một người công sự sở nhà-nước độ 60, 70 đồng có thể làm giàu nổi. Thế là ai ai biết xét việc có một mặt thôi. Lại chớ vội xét vào những hạng ký sinh vào nước-dọc để bão, nỹ như Chưa cuốm mà vẫn chơi ngông. Lại chớ xét vào những công nhà được giàu có bẩm, lương tháng không phải thi tiêu về việc nhà. Sau hết chớ xét vào những hạng công-tử Hà-thành, nào quần nọ áo kia, cười nay mỗ khác », để điện phố phường, miễn cho thỏa lòng dục tình tuổi, mặc vợ con, mặc nhà cửa. Ấy thế mà thế kêu có một vài « công Tây » xét hoi An-nam được 60, 70 đồng đã để ra làm gì đủ ăn, nhưng mà bọ là người ngoại quốc hết đâu đến tình cảnh nông nỗi đã kể trên kia. Nếu biết rằng những hạng chơi bời liều lĩnh, hay những người gia-tư khá lắm thì có ít, còn phần nhiều là người đi làm việc để mưu kế sinh nhai, ai là người chẳng có vợ con, có gia-đình, phải lo tính công việc trong gia-đình để cùng hưởng chung chi hạnh-phúc. Hoặc trong những hạng người ấy không có người bất thình thế nước Nam ta ngày nay là Hà rằng không bỏ đồng đồng tiền kiếm khó nhọc mới được ra ? có phải cốt chỉ kêu nài tiền phụ cấp này khác để tiêu phung-phí đâu ? Khốn lắm ! Tân-điện cũng không đủ tiêu, lương có 60, 70 đồng nhà lại đông con, mà còn tiền này tiền khác nữa chứ : phụ thuê nhà, may mặc ăn uống vân vân... chỉ phải thiếu thì nhẽ, phần thừa không có còn đâu mà « làm giàu nữa ».

Vì thế các viên chức tòng sự các tòng-sở lại phải thỉnh-cầu Chính-phủ một tiền nữa cho tiền phụ cấp gia-quyến. Quan Toàn-quyền cũng đã hết tình-trạng người Annam vậy việc đó rồi, rồi nào ngài có dự định cho cái phụ-cấp ấy, quan Toàn-quyền cũng biết cho rằng không khoản tiền phụ cấp ấy xét có xứ đáng, là không công bằng vì sự chi tiêu ở Saigon hay Hanoi cũng vào thế cả, không hơn kém mấy.

Cấp tiền phụ cho một số ít người, lòng ưu ái công sở Nhà-nước đối với số chi thu toàn là bao ? Tuổi hỏi số chi thu toàn là bao ? Bảo-Pháp bao nhiêu ? Số chi thu Bắc-kỳ bao nhiêu ? Số chi thu thành-phố Hanoi Haiphong bao nhiêu ? Số cấp độ bao nhiêu ? Lấy tiền ở số chi-thu để định từng khoản để cung vào việc nọ việc kia. cứng đến cuối năm tính đến lại chẳng còn thừa, thừa bao nhiêu ? Làm những việc to tát gì ngay một lúc thì chưa đã nên tuật, chứ dùng vào những việc thường thường thì cũng đã, chẳng không phải tăng thuế mới có tiền, xin ai chớ nghĩ xa quá thế ! Mà việc tăng thuế là công việc của Chính-phủ phải liệu định, nếu có tăng thuế mà có thể tăng được, có sinh-lợi-hành được thì mới tăng. Một là cấp tiền phụ cho gia-quyến các người công sự, mà đến nỗi phải lo bổ tăng thuế ra ! Nhà nước cho là có tiền, mà không định cho là không có tiền.

Thử xem ngay thành-phố Hanoi trong hai năm nay, nào thêm thuế mới, tăng thuế cũ, có phải vì lương bổng đâu, mà thật thế, trong hai năm nay, lương bổng Tây Nam vẫn không tăng lên đồng nào mà !

Phải, nếu tăng thuế thì dân An-nam phải chịu phần nhiều, thế thì thiên-phải thế rồi ? Ta đóng thuế để cung cấp việc khai-hóa cho xứ ta, rồi ta đây là dân An-nam cũng mong trong nước dân-trí khai-thông, man chóng thịnh đạt đã các phương diện, để đến ta số tiền thì lại về xứ Đông-Pháp lại về tay ta, há rằng ai chẳng mong thế ư ?

Còn một lẽ ta không nên tị với người tây. Vâng, nào có ai tị đâu. Mà ta vẫn nghe thường có câu « bỉ thế nào được với Tây ». Ừ thì nào ta cũng kém người rồi, ta đã kém người ta lại có thấy đấy, nhận trí-cho-nhiệm cẩy bỏ ta, ta lại không mong thế ngày thấy cũng nỗ độ, trò cũng vui lòng rằng Học thầy cũng mong thầy dạy cho đến nơi đến chốn mà ta được bằng-thụ lấy thì ta cũng vui lòng chịu ơn, thầy cũng nỗ độ trò công gầy dựng. Vậy ta phải có học đi, mà học cho thật hiết mới được, thế thì thì phải bỏ ra sinh, sự sinh không phải vì lương bổng mà về học-thuật trí-thức vậy.

Không so sánh về lương-bổng phụ-cấp là làm sao ? Vì thế người ta đi xa xứ sở đến nước người, thì phải có quyền lợi hơn, cũng như mình đi đâu xa có kiếm được mới chịu đi chứ.

Lại còn một điều nữa : Người Pháp chính-phủ được xứ mình thì mình bỏ phải hơn, ta hèn thì ta mất ! Song cái ý-tưởng ấy không hợp với chính-sách thuộc-địa ngày nay nữa. Cái câu đi xâm-chiếm nước người vụ lấy lợi riêng cho mình, còn bỏ mặc người bản xứ làm nô-lệ mãi mãi không hợp với trình-độ văn-minh thế-kỷ này nữa mà nước Pháp chính-phủ được xứ mình đến bây giờ vẫn có công khai-hóa đấy, vẫn hết sức làm nước nước mình giầu, của mình mạnh. Gần đây các quan thủ-hiến xứ Đông-pháp cùng các quan bộ thuộc-địa, nước Pháp như ông Sarraut, Long, Varenne, Daladier, Perrier Painlevé cả xe, nó lên khinh-khí Pháp-Nam đồng tâo công-xây, xướng nên công-nghiệp Pháp-Việt đã nhỉ, rốt để thu-hoạch lại-nguyên cả cho Đông-pháp và Đại-pháp vậy.

Gặp được quan Toàn-quyền Varenne có lượng tốt với người An-nam thì ta cũng yên-dạ mà làm ăn. Không phải các viên chức tòng-sự các sở nhà-nước cốt thừa dịp này để kêu nài quan Toàn-quyền cho thêm phụ-cấp mãi. Các viên-chức ấy xin tiền phụ-cấp gia-quyến đã 2, 3 năm nay, duy có Bắc-kỳ chưa được, song cũng phải nấu nà chịu vậy. Đến ngày nay xem ra tình cảnh người đi làm các công-sở tăng hẳn hơn, nên chi các viên-chức ấy lại họp lại thỉnh-cầu một lần nữa mà may được quan Toàn quyền có độ-lượng biết thương đến người ít lương là các người An-nam giáp việc Bảo-hộ vậy. Nếu Chính-phủ lần này lại quả người đồng tiền tài như lần trước mà không cho ngay từ bây giờ, còn bắt phải đợi nữa, thì chẳng hóa ra không biết thấu tình cảnh người An-nam xưa nay vẫn có công giúp việc nhà-nước sao ? Mang thời giờ đi bán lấy tiền, kiếm ăn đã nên, bỏ thời-tình thế nào ?

Tôi viết bài này không có ý gì chỉ-trích hai, kích bác ai cả, việc công mà bàn tỏ, chỉ có, mong trên bảo thương ta dung hay gì, lại tỏ tâm trò cười cho thiên-hạ vậy.

Trác minh.

VĂN UYỂN

Chơi giăng ở hồ Bán-nguyệt

Một mảu giăng, trăng nước xanh xanh
Phong cảnh thanh-tao, yên-cũng tiêu tình,
Thấp thoáng lồng ngà tôm cá lộp,
Đẹp thanh bờ lượn nga so quanh,
Phong tiên cũng hạng chơi thuyền đúc
Trông xuống trông lên một bức tranh,
Ai muốn cho tròn đêm thanh tịnh,
Đã mà có thử cũng xinh xinh.

Nghiêm-duy-Quyền

Tự vịnh

Chỉ vì vật-hội nên xui nên,
Ta ngồi thẳng ra cũng chẳng hèn,
Cang kiếm tang bồng hoành đồng giữa tuổi,
Thi thư thanh thị tiếng còn truyền,
Công danh bỏ mặc con thời trẻ,
Cảnh đẹp xin nhường kẻ hậu tiền,
Mong mỏi đường mây giờ mở rộng,
Chim bằng vỗ cánh quyết bay lên.

Chiều thu

Mới đó thu rồi lại đến thu,
Chiều hôm như vẽ bức tranh sầu,
Bóng vàng ao dượm sao xo xác,
Khói bếp thành xây lối một mù,
Bè bạn có đâu chồi cúc nở,
Tình duyên còn một mảnh trăng thâu
Muốn qua Bắc-đẩu thăm nàng Chức,
Còn đợi sông Ngân trở dịp cầu.

Trách con quốc

Kêu chi kêu mãi chẳng thêm thôi,
Hết tiết rồi ra cũng bỏ đời,
Nỗi nhớ ai thương mấy nắng mưa,
Giọng sầu chi tỏ khách rầy tai.
Đương khi mát mẻ sao không gọi ?
Mà lúc khó khan lại trở lời,
Khắc khoải ngày đêm tiếng kể ghét,
Từ may khuyên quốc chớ thừa hơi.

Dạ sầu

Lần lượt năm canh trống điểm liên,
Cớ thì ngồi nhẫn suốt đêm thâu,
Trông trăng lưỡng lự tơ vò rối,
Thấy cảnh thêm buồn cuộc bể dâu,
Hồn bướm mơ màng trên đỉnh giấc,
Bóng hòng phẳng phất trước rèm châu
Ngày vui thấm thoắt xem như chớp,
Tiếc hiệt còn đeo mắt khối sầu.

Tường-vân Phan-quốc-Tuy

ĐÃ XUẤT BẢN
QUYỂN THỨ NHÌ
LES MISÉRABLES
de Victor Hugo
Nguyễn-văn-Vĩnh dịch quốc-văn
Bên chữ Pháp, bên quốc-văn
204 trang, giá : 0$ 45
Cước gửi recommandé mỗi quyển : 0$ 20

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 21 độ
15 giờ 28 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ		11 $ 20
— nhì,	—	10 50
— ba,	—	9 50
Thóc hạng nhất,	—	6 40
Ba ngô	—	6 40

Giá hạn. — Kể từ ngày 20 Mars đồng bảo công-xác, xướng nên công-nghiệp Pháp-Việt đã nhỉ, rốt để thu-hoạch lại-nguyên cả cho Đông-pháp và Đại-pháp vậy.

Ngày 16 Mars 1926

Tỷ giá quốc trái.

3 %. hoàn dần		83 f 50
3 ½ %. hoàn dần		»
4 %. vĩnh viễn 1917		46 f 65
4 %. »	1918	46 f. 67
6 %. »	1920	65 f 00
5 %. hoàn dần 1920		76 f. 95
4 %.	1925	91 f 00

Ngày 19 Mars 1926

3 %. vĩnh viễn		46 f. 95
5 %. 1915-1916		86 f. 35

Tòa Thượng-thẩm. — Hôm qua tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này :

Lộng quyền và hối-lộ. — Một hôm Dương-văn Tiến là lý-trưởng ông với Ng-v-Tai là trưởng-tuần ở làng Hải-nạc, tổng Hải-nạc, huyện Kim-thành, tỉnh Hải-dương đến nhà một người tên là Đoàn v Mùng bắt được rượu lậu, trói lại định giải trình quan, sau rồi bàn với nhau giàn xếp đài tiền lễ để trầm trang vật đi. Vì người lý không nỡ tiền lễ, lý trưởng bắt viết một cái vân-tự thừng từ ngày tháng vay của em gái tên là Dương-thị-Hoan 20 đồng. Cách ít lâu người lý bị bệnh chết, sau vợ người lý tên là Đoàn-thị-Xương thấy lý-trưởng cho người thảo tiền, nhất định không cho chịu, thì vợ người lý mới làm đơn phát giác việc lý và đi kiện. Hôi thì lý-trưởng và trưởng-tuần chối không nhận tội gì. Nhưng vì có chứng cớ nên tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt Dương-v-Tiến 2 năm tù và Ng-v-Tai 1 năm tù. Tòa Thượng-thẩm hoãn lại để giảo về tỉnh xét xem ai viết cái giấy khất nào ngờ ấy mà bắt can phạm xuất trình rồi mới nghị án.

Quyền dỗ vợ người. — Trịnh-thị-Đại là người Khánh ngư ở tỉnh Hà-ninh, quyến dỗ vợ hai người lên là Hà-thị-Quang và Hà-thị-Quất chạy đưa sang Tàu để gả cho người khác, mà lão đi thì các thị lý mang đồ đạc và quần áo họ. Nhưng may có người mách thì người mình theo bắt được quả tang. Bởi thế tên lý thời không nhận quyến dỗ và một mực khai rằng thuê mang đồ đạc và quần áo cho vợ hèn nguyên đưa. Nhưng vì có những cớ nên tòa Nam án tỉnh Hà-ninh phạt 1 năm tù. Tòa Thượng-thẩm y án.

Quyền giáo giả. — Ng-thị-Lai mượn người làm một quyển quyên tiền nói là chữa lợi đền, mạo chữ lý-trưởng làng nhận thực và chữ quan phủ Nghĩa-hưng phê cho phép đi quyên, lại mạo cả triện lý-trưởng và dấu của quan phủ nữa. Rồi đem sang bọn Thái binh đi quyên hiện để quyên một người tên là Thị-Sanh 1 đồng, một người tên là Thị-Tư 8 hào và một người tên là Sửu 5 hào, thì có người biết là quyên giáo giả bắt trình quan tỉnh Nam-định và tỉnh Thái-bình phạt Ng-thị-Lai 3 năm tù và bắt phải trả lại những số tiền quyên được cho những người bị lừa. Tòa Thượng-thẩm y án.

Đánh chết người. — Một người tên là Phạm-v-Tuy, kiện Phạm-v-Chung, đánh con gái tên là Phạm-văn-Phúc vào cổ phạm chết. Nhưng xét thì Phạm-v-Phúc là bạn thân với bên bị cáo, mà vẫn có bệnh đau phổi, một hôm có đến chơi, rồi Chung cũng giữ lại đánh tài bàn. Nhưng vì Phúc một mực đòi về thì Chung cố giữ lại, trật khan và cố đè ra cổi áo, không may chạm phải ngực thành bệnh. Bên bị cáo thấy bạn đau cố ở nhà lấy thuốc men chữa chạy cũng không khỏi, bạn chẳng may vì bệnh mà chết, vì lẽ thế nên tòa Nam án tỉnh Phát-thị-tha xử Phạm-văn-Chung. Bên nguyên đơn chống án, nhưng tòa Thượng-thẩm xét lại cũng y án thôi.

Làm tàn. — Ng-đình-Trịch là phó-lý bị người làng tên là Vũ-đức-Tiến và Vũ-Lữa-Hòa thưa tên tiền sưu không trả cho bổ, lấy tăng dân đình mỗi người lên 6 xu. Nhưng vì kỳ ông có chứng cớ nên tòa Nam án tỉnh Thái-bình thu cho bên bị cáo. Tòa Tuyên-phạt y án thôi.

Cãi lại quan huyện. — Vì chuyện bắt bình trong gia đình, Trần-thế-Kính quán ở huyện Mỹ-lộc đánh người vợ bị thương. Người vợ có làm đơn kêu tại huyện. Ông huyện Trần-văn-Nhuận xét hỏi rồi làm án về phạt Trần-thế-Kính. Khi tuyên án xong, Trần-thế-Kính đi ra khỏi công đường, rồi quay cổ lại nói không chịu, nên ông huyện lấy chứng làm bằng bắt hiện tòa Nam án tỉnh Nam-định phạt Trần-thế-Kính 2 tháng tù án treo và 100 đồng. Tòa Thượng-thẩm lại giảm xuống còn 50 đồng và 7 ngày nhưng không cho án treo vì lý do phạt.

Nguyễn-hữu-Bật là lý trưởng bị kiện là nhân khi đi thu sưu có việc quan, thì mới hẹn với quan huyện là M. Nguyễn-ngọc-Thanh phải tòa Nam-án tỉnh Hà-nam phạt 6 ngày tù. Tòa Thượng-thẩm xử cho Nguyễn-hữu-Bật vì xử không đủ chứng cớ.

Tự tiện chặt cây. — Trần-bá-Ký tự tiện ở sát cây giẻng ở bờ sông trước nhà một người tên là Nguyễn-thế-Dậu đem về làm củi. Nguyễn-thế-Dậu nhận là giống những cây ấy làm dận đi kiện, nên tòa Nam-án tỉnh Hải-dương phạt 7 đồng. Nhưng tòa Thượng-thẩm tha cho bên bị cáo vì xét chỉ đủ giống những cây ấy là đất công chứ không phải là của tư bên nguyên cáo.

Phụ-mẫu đối với con đỏ — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm lập kỳ bất thường xử việc M. Lê-Bình, trị-huyện Phú-lương (Thái-nguyên) hiện nay tòng sự tại tòa nhì phố Thống-sứ, cau việc như sau này :

Năm hồi lập đài kỷ-niệm chiến-sĩ trận-vong (Monument aux Morts) có cuộc bán vé ở hạt Đông-dương, mỗi vé là một đồng, cho phụ mẫu có hiền dụ dân nhà quê mua cho rõ nhiều. Nhưng người giàu có thì mua một vài phiếu, mà người nghèo thì chung nhau mấy người mua một vé phiếu. Ngày tháng năm tây năm người, quan Chánh-sở tỉnh Thái-nguyên có nhận được giấy tróp của Hội-đồng số cuộc tỉnh số ấy nói rằng theo trong sổ bán thì tỉnh Thái-nguyên có một vé số 71.154 trúng giải 500 đồng, mới sức cho phủ huyện có ai bỏ số vé được ấy cho dân-sự biết. M. Lê-Bình là trị-huyện Phú-lương mới sức cho dân-đình đem những vé mua lên huyện để xem vé nào trúng. Một người tên là Ng-v-Sinh cùng với một người làng tên là Trần-v-Phúc mua chung nhau một tờ vé, hiện có tờ hợp-đồng với nhau, và hẹn có hiện tên cả Ng-v-Sinh vào đứng tên vé, thấy sức như thế, có đem lên huyện giao cho lý-trưởng làng để trình quan phụ-mẫu. Phụ-mẫu thấy vé ấy trúng 500 đồng, mới đánh thôn, lấy vé cắm mà giao cho lý-trưởng trả lại, bảo không trúng. Rồi ở Ngọc-lý-văn Siêu và Trần-văn-Phúc cầm lấy vé xem, rồi bảo không phải vé số đã mua, bèn ở nơi làm đơn đi kiện ông huyện đánh thôn vé. Còn M. Lê-Bình lý được vé số rồi, lại đánh nói với quan chánh sở rằng vé của mình trúng số 500 đồng. Quan chánh sở trưởng thực, mới bảo ông huyện đưa vé để ngài tính hộ cho, vì ngài đi Hanoi có việc mất thế. Khi quan chánh-sở tính số tiền lấy ở Hanoi về thì nhận được cái đơn của Ng-văn-Sinh kiện về việc đánh cháo vé lấy, nên ngài có gọi ông huyện Lê-Bình lên hỏi thì thấy ông nguyên nói là không, nên Ngài lấy làm ngờ, không giao số tiền lấy cho ông nguyên, mới gọi ao cho quan phó sứ xét việc lý. Sau ông huyện Lê Bình biết thế nào cũng bị, mới cho tìm Ng-v-Sinh lên đỗ rất đơn kiện về việc lừa đảo lấy và hứa sẽ trả số 500 đồng cho, đoạn rồi bảo lý trưởng đưa ô-tô về Hanoi để vào nhà số 16 phố hàng Bè gì ở đấy, để người nhà ông huyện đem đọa bắt viết giấy xin trả tiền không kiện nữa. Khi Ng-văn-Sinh trở phải viết rồi thì quan phụ mẫu đưa cho số 20 đồng mà thôi. Ng-văn-Sinh thấy bị lừa như thế, khi ở nhà ấy ra, cần ngay phòng quan phó chưởng-lý nộp số tiền lấy và trình đầu đuôi về sự việc bắt làm giấy rút đơn kiện.

Tên hỏi thì ông huyện Lê-Bình khai rằng cái vé số 71.154 trúng số 500 đồng là vé mua lại của dân, khi thấy trúng thì có đưa nhờ quan chánh sở đi lĩnh hộ, mà vé lấy có biện chữ gì ở đâng sau thì không rõ, vì không xem kỹ và lại khai không có sức thu vé của dân đi mà để xem bao giờ mà cũng không bắt ép Ng-văn-Sinh viết đơn xin thôi, không kiện bao giờ.

Việc này còn đương xét.

HIỆU BÀO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY
3002

V-khoa bác-sĩ Sarrailhé
55 số 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 386
Xét nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và hộ-sinh, con nít.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.
Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.
Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

TRUNG BẮC HỌC HIỆU
校學北中
22, phố Nhà-thờ (rue G. Lamblot) Điện-thoại số 150
HIỆU-TRƯỞNG : PHẠM HUY-LỤC
Là trường tư-thục của báo Trung-Bắc-Tân-Văn mở ra có đủ năm lớp Sơ-học kiêm-bị, dạy theo như chương-trình nhà nước, nhưng chú trọng nhất về Pháp-văn và Quốc-văn.
Học-phí lấy nhiều hơn các trường khác là vì nhà học lịch-sự và sạch-sẽ không kém gì các trường nhà nước và mỗi thầy học chỉ dạy độ 25 học-trò trở lại. Hễ quá số ấy thì lại mở thêm lớp khác. Các thầy học kén toàn những người sành nghề cả.
Buổi tối có lớp học riêng chuyên dạy những học-trò đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt và thi vào các trường Cao-đẳng tiểu-học.
Giấy xin học gửi đến Trung-Bắc Học-hiệu 22 phố Nhà-thờ, Hà-nội.

NĂM MỚI
Nên đọc tiểu-thuyết mới xuất-bản :
TRẠNG-LỢN truyện về lịch-sử nước Nam ta. In toàn bộ làn thứ hai, có sửa lại. Dày 110 trang, giấy tốt.
Giá . . . . 0$45 — Cước . . . . 0$23
PHAN-BÁ-CẦN
Hiệu chế tạo Vông-Hoa-Phòng
82 bis, Rue du Chanvre, Hanoi
3024

QUÁ MÊ !!!
Một người đàn-bà sang-sướng — chồng con,gì ku có,cl i vi dại, nghe người,quá mê, phải đày thân một cách rất khổ.
Vì cớ bạc mà phải lìa chồng bỏ con — bôn thân cho thiên-hạ, trong đêm đen đỏ — nghiện hút, hình ảnh giống quỉ trông rất thảm thương.
Tích chuyện này chiếu lại rạp
CINÉMA PALACE HANOI
Từ thứ tư 17 đến thứ b: 23 mars 1926
3.006

Báo ANNONCE HAIPHONNAISE kính cáo để các ngài biết rằng :
Kể từ 1er Février 1926 trở đi, tại Hà-nội, ông HOÀNG-XUÂN-LAN, ở số nhà 53 bis, cuối phố Hà-trung (Avenue Henri d'Orléans) đứng làm đại-lý cho bản-báo. Vậy các ngài có việc gì cần thương-lượng với báo ANNONCE HAIPHONNAISE, xin hỏi tại đó. 3042

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thọ độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Saint-Jean, Bordeaux, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Hanoi.
Ngoại khoa, bệnh-sản, chữa mắt có các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 20
Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32
GIÂY nói số 236
6018

Tại hiệu BÀO CHẾ MONIÈS có bán :
CHLORATE DE POTASSE đúng làm phẩm.
L'ALUN de CHROME đúng để nhuộm đỏ.
ACIDE FLUORHYDRIQUE đúng để khắc thủy tinh.
CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE đúng cho các hàng bánh ăn hoa
3030

Huongky-Photo, Hanoi
(ĐỔI CHỖ Ở)
Hiệu Hương-ký Photo vì sự mở rộng cửa hàng cho được to-tát thêm ra, đã dọn sang nhà số 84, ở phố Hàng Trống (Rue Jules-Ferry) đối cửa trông ra nhà hội Khai trí-tiến đức tức là nhà Larrivée Frères trước.
Đang sửa soạn một cái nhà kính mới, để từ nay chụp ảnh dùng máy mới, cùng các đồ bài trí mới, theo kiểu tối-tân hiện-thời ở Âu-châu. Chỉ độ đến cuối tháng Mars này-tào ở Hà-thành ta sẽ được xem một cái nhà kính rất hợp với cách mỹ-thuật trong nghề ảnh.
Vậy các ngài mua kính ảnh, giấy ảnh và máy ảnh, xin cứ mời đến hiệu Hương-ký Photo, số 84, phố Hàng Trống, Hanoi. Giây nói số 286.

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI :
QUYỂN THỨ NHẤT VÀ QUYỂN THỨ NHÌ
«NHỮNG KẺ KHỐN NẠN»
(LES MISÉRABLES)
Soạn giả : Victor Hugo
Dịch giả : Nguyễn văn Vĩnh
VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI NHAU
Giá BÁN : Quyển thứ nhất, mỗi quyển. . . . . 0$ 43
— nhì, — 0.43
Tiền cước gửi Recommandé mỗi quyển. 0.20

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 châu-kính
Mặt có kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
● 32, Phố Paul Bert, — HANOI ●
3011

TẤM LÒNG QUÍ-HÓA

Nguyên chiều chủ-nhật, tôi có đánh rơi mất một cái mặt nhẫn kim-cương, trong khi đi, đường thì M.Trịnh-xuân-Lợi 12.Richaud và Nguyễn-văn-Chuẩn ở chùa Ngọc-sơn, có bắt được, và đã mang trả tôi. Vậy tôi xin đăng báo mấy lời cảm ơn hai ông.

Nay kính
5.598 HASHIM

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal

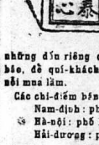
Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm da lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : 0$50

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert Hanoi

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông bên T..., đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-đi-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, 8-long và thủy-tiên, vân vân, đúng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.*

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cánh, gọi là « SONG NI CHÍNH THÁI DANH-TRÀ » đóng được nhiều quí-khách hoan-nghênh. Nay xin đơm những dấu riêng của trà VINH-MẬU đóng bao, để quí-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 14.
3023 Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

Mấy điều khuyến về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhứt mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu để ví lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
có bằng bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, số 79 phố
60, Rue Paul-Bert, Hanoi
3002

Hết mùa cần hầu. — Bắt đầu từ chủ nhật ngày mai 21 mars 1926 trở đi là hết mùa cần hầu ở xứ Bắc-kỳ.

Muốn đỡ nạn ô-tô. — Nghe đâu sở công chính vừa rồi có ý định từ rày bắt buộc các xe ô-tô phải có một thứ đèn riêng nữa để mỗi khi tới các góc phố góc đường thì báo hiệu cho xe đi sau biết mình định rẽ sang bên nào.

Thứ đèn ấy là đèn có sức, hễ khi nào định báo hiệu thì mới nhấp. Đại khái như đến góc đường mà định rẽ sang bên hữu thì đèn ấy cho chiếu về bên hữu, muốn rẽ sang bên tả thì đèn ấy cho chiếu về bên tả. Như vậy chắc bớt được những sự nguy-hiểm ban đêm.

Tòa án binh. - Thêm năm vừa rồi, 18 mars, hồi 7 giờ rưỡi sáng, tòa án binh đã họp xử những việc sau này :

Không chịu phạt.— Một người lính lê-dương tên là Parrat Charles, nguyên có lỗi bị phạt, nhưng khi đến đi làm, nhất định cưỡng lại không nghe. Tòa xét xong khép 15 tháng tù.

Đánh bạc rồi cướp tiền.— Một người lính khố đỏ, tên là Lê-văn-Yết, một hôm ăn mặc làm người nhà quê, vào đánh bạc tại sòng ở Bảo-quang; chẳng hay thua thấy thì nổi, nhân có một người trong sòng được 10 $ thì Lê-văn-Yết liền cướp lấy chạy trốn. Tòa xét xong khép một năm tù.

Bỏ đồn và không tuân lệnh trên : — Một người lính lê dương, tên là Mercier, trong khi đi canh bỏ khỏi khoảng chừng vụ, rồi lại phạm phải tội không tuân lệnh trên. Tòa xét xong khép một năm tù treo.

Ép liễu nài hoa. — ... Ngài nhất định dùng cách pai-lê đối đãi với tôi thì tôi cũng đành lòng nuốt cam mắt chim châu gieo ngọc xuống cam nỗi sông dài vốn không khó dong thân người mệnh bạc... Nếu tôi cam chịu thuận theo những việc đê hèn thì khi ở nhà mụ đã đành sớm đón chiều ưa cười lỏn rỏn nguyệt... Thế mà sở dĩ tôi chịu ngậm đắng nuốt cay nhẫn nhục cho đến ngày nay là muốn giữ đìn cho chọn vẹn tấm thân trong trẻo... Đối là lời có con gái bị một ông già rắn tóc đã lỗm đỏm hoa làm mất mày bằng bẩy chai lọ về phong tình có khi chẳng kém mấy chàng niên thiếu đang dùng lời ngon ngọt tỉ chực giờ cái thứ đoạn độc...

Đọc hết đoạn này ai là nhà chế lão già nọ mà muốn biết họ biết tên nhưng lão già này lại là lão bán nước ở cuốn Hoa Đào Trước Gió in tại Trung bắc tân văn giá 0$65 cước phí 0$20. Thưởng ai cũng nên có một cuốn mà đọc cho hả con mình nghe trong lúc tửu hậu trà dư để ngắm cảnh hoa đào trước gió thì chả là khoái lắm dư!

K. lai cảo
5.602

Quan Phó sở Kiểm sát Tài-chính bị nạn ô-tô. — Chiều hôm kia, quan Phó sở Kiểm sát Tài-chính là M. Tournois cùng với phu-nhân và một bà đầm nữa đi ô-tô xuống Haiphong, khi tới chỗ cây cách Hải-phòng chừng 24 km, nhằm gặp một cái xe ô-tô hàng, lẽ tránh cho xe ấy đi khỏi, rồi mới tiến lên đi, thì chẳng may bánh xe trật phải một cái hầm bánh xe ở đường, liền đâm nhào xuống ruộng. Mọi người trong xe đều bị ướt lướt thướt, người *chauffeur* thì chui ra ngoài xe được, còn M. Tournois, thì khiếp quá, bất tỉnh nhân sự, phu-nhân cũng bị ướt và hoảng-khiếp thôi, nhưng may không ai phải thương tích gì nặng cả. Dân cư miền đó liền đỡ xe lại cứu; sau có xe của M. Leréo qua đó, liền chở ngay các người bị nạn về nhà thương Haiphong.

Thi lên bực y-sĩ thi-sai hạng nhì. — Ký thi lên bực y-sĩ thi sai hạng nhì theo như nghị định ngày 29 septembre 1923 thì cũng mở một lần tại Hanoi, Saigon, Huế, Phnom-penh theo như ngày giờ sau này :

Kỳ thứ nhất : 29 mars từ 8 đến 11 giờ
Kỳ thứ nhì : 30 mars từ 8 đến 11 giờ
Kỳ thứ ba : 31 mars từ 8 đến 11 giờ

Trí khoa trị bệnh thì cũng mở vào ngày 1er avril 1926 hồi 8 giờ sáng tại nhà thương Annam ở Hanoi, Chợ quán Huế và Psom-penh. Ai một hội đồng sát hạch, có ông chánh nhà-thương và hai ông thầy thuốc ngạch y-tế do quan chánh sở Y-chính cử ra.

Hội-đồng xét bài viết thi có :

Ông đốc-trường Thuốc làm chánh hội-đồng.

Ông Rengier thầy thuốc thượng hạng ngạch y-tế.

Ông Heymann thầy thuốc hạng nhất ngạch y-tế.

新民書館

Tạm kê ít thứ sách bán buôn của bản-quán :

Anh-Hùng-Náo, trọn bộ	1$25
Tục Anh-Hùng-Náo, trọn bộ.	1.10
Tái-Sinh-Duyên, trọn bộ.	1.80
Tục Tái-Sinh-Duyên, trọn bộ.	1.80
Song-Phụng Kỳ-Duyên	0.90
Lục-Mẫu-Đơn	1.00
Bạch-Mẫu-Đơn	1.14
Tố-Tâm	0.85
Pháp-Việt-Đề-Huề	0.10
Tuyển-Cáo Quốc-Dân	0.06
Diễn-Thuyết Phan-Chu-Trinh	0.10

MỚI XUẤT-BẢN

Phấn-Trang-Lâu	0.60
Hoa-Đào-Trước-Gió	0.65
Cảnh-Thu Di Hận	0.50
Sơ-Học-Yếu-Lược toàn-thư	0.40
Chuyện Giải-Trí thứ X	0.15

Ở xa gửi thư về mua, xin gửi tiền trước, thêm cả cước phí.

Những quyển 0$40 trở xuống, cước 0$15 — 0$50 trở lên, cước 0$20.

TÂN-DÂN THƯ-QUÁN
29, phố hàng Bông-Đệm, Hanoi.
3038

Cuộc thi xe đạp đường Hanoi Sơn-tây lấy giải quán quân Bắc-kỳ. — Sớm mai chủ nhật sẽ bắt đầu thi cuộc xe đạp chạy 100 km lấy giải quán quân Bắc-kỳ.

Hành trình định như sau này :

Khởi hành tự 6 giờ sáng ở chỗ bép cảnh sát trên phủ Toàn-quyền, qua cầu đê Parreau, lên Cầu-giấy, rồi thẳng đường đi Sơn-tây, tới chùa Thông. Ở cột km 7 đường Ba-vì thì có sở kiểm soát. Lúc trở về cũng theo đường thế. Khi tới trường đua xe đạp thì mỗi người phải đi quanh một vòng rồi mới xuống.

Các người dự thi là :

Grimal, Etori, Marc Sergo, Marc Remy, Méry, Vincelet, Bông, Công, Theillier, Tiêu, Cao, Louvet, Fauconnet, Laturaze, Formiai, Calvados, Appréré, Wos left.

Trợ - cấp cho văn-phòng Hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ. — Quan Thống-sứ vừa ký nghị-định trích một số tiền 2.000 đồng trợ cấp cho Hội-đồng Tư-vấn Bắc-kỳ để chi phí về văn-phòng của Hội đồng ấy.

Hội Công-ích. — Ban trị sự hội, Công-ích đến ngày chủ nhật 21 mars 1926, tức là ngày mồng tám tháng hai ta, đúng 2 giờ rưỡi chiều, sẽ họp đại hội-đồng thường niên tại nhà trường của hội ở Bạch-mai, để bàn định những việc sau này :

1° Nghe tờ trình về các công việc hội trong năm 1925 :

2° Nghe tờ biên bản của Tiểu-hội đồng khám xét tiền bạc, sổ sách và để đạc của hội :

3° Duyệt y sổ dự toán chi-thu năm 1925 :

4° Duyệt y sổ dự toán chi-thu năm 1926 :

5° Bàu cử lại ban trị-sự năm 1926 1927 :

6° Các việc vặt.

Đá bóng thú. — Hồi 3 giờ chiều mai 21 mars tại bãi Cột cờ sẽ có cuộc đá bóng thi do hội Esla'r tranh đấu với hội Edép.

Cuộc vui này rất kịch liệt hiểm có, vậy mong bà con hà thành nên đi xem cho đông để rõ thì của hai hội.

L. lai cảo

Thưởng bằm. — M. Ng-v-R'ợp, thông cửa phẩm văn giai (9.2), hộ-trưởng phủ Vệ-an (Bắc-ninh) vì đã có công lao trong 15 năm làm việc, nay được thăng thưởng làm chánh cửa phẩm bá-hộ (9.1).

Từ dịch. — M. Ng-văn-Nhân, thư ký hạng bảy ở Nguyên-bình (Cao-bằng), được từ dịch.

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh đong các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinéma Tonkinois » 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương trình rất đẹp, rất hay, giá rất phải chăng.

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến.
3009

Chauffeur với chủ ô-tô. — Lê-văn-Chước, 31 tuổi, làm *chauffeur*, quán ở Bạch-mai (Hà-đông), bị chủ là một người Tây hiện nắng tỉnh trước 20 đồng và bỏ việc, nên đã bị bắt để xét hỏi.

Cai thầu với chủ thầu. — Tạ-ngọc-Quỳnh, 37 tuổi, làm cai thầu, quán làng Sủ-bộ (Hà-đông), bị một người chủ thầu Tây ở Hanoi, kiện rằng tỉnh trước 700 $ rồi không làm nữa, nên đã bị bắt để xét hỏi.

Mất giấy phép súng. - M. Nguyễn Ký, tri-huyện Văn-lâm (Hưng-yên) khai mất giấy phép mua khẩu súng Browning số 606.552 và giấy phép mua 100 viên đạn.

Ăn cắp tiền và đồng hồ. — Trần-hữu-Việt, 37 tuổi, làm bồi cho một người Tây, bị chủ kiện rằng ăn cắp của chủ một số tiền 28 đồng và một cái đồng hồ, nên đã bị bắt để xét hỏi.

Xã ích với chủ. — Ng đình A..., 27 tuổi, quán làng Kim-mã (Hà-đông) làm xã ích cho M. Trần-huy-Đạo, nhà số 48, phố Trésor này, bị chủ kiện là lĩnh trước mất số tiền 11 đồng, rồi không làm nữa, nên bị bắt để xét hỏi.

Một việc khai sinh. — Theo lệnh quan Biện-lý, số mật-thám đã cho xét về việc M. Ngô-văn-Kính, thông-ngôn tại tòa án, có đơn xin cho khai sinh hai đứa con gái.

Cắt-sĩ tinh. — Trong bài Tự do « *Vấn-đề cho người Nam vào ngạch Pháp* » đăng trong số báo hôm qua, có mấy chỗ sắp chữ sai lắm. Vậy nay cải-chính lại như sau này :

1°/ Có bỏ câu Quang-Minh. Ng-văn-Ngợi, xin đọc là « Cô Hà của ông Quang-Minh ».

2°/ Tờ Việt-Nam, xin đọc là « Cô Việt-Nam ».

3°/ ... ít ra cũng phải nhập-tịch dân Pháp ngữ ta cho người Nam thuộc là cách gọi cho ông học thức nước ta ở ngoại quốc về... » xin đọc là « ít ra cũng phải nhập-tịch dân Pháp nghĩa là phải cải đầu-đen bỏ quốc-tịch mình, nay Chính-phủ mở rộng ngạch Pháp cho người Nam thực là cách gọi.... »

4°/ Chữ « *service* » xin đọc là « *servir* »

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Bắt được khí giới lậu. — Hồi 2 giờ rưỡi chiều 17 mars vừa rồi, lính thương-chính có vào khám nhà một người Khách tên là Wong-Nhất-Sang ở số 28 phố Metz, vì nghi là có buôn thuốc phiện lậu. Khi lính vào tới nơi thì người Khách ấy đi vắng, chỉ có người vợ An-nam ở nhà thôi. Linh khám khắp nhà, không thấy gì, sau xuống bếp thì thình lình lại bắt được một bộ 7 khẩu súng, với 750 viên đạn. Hỏi thì thím tài chịu là khí giới ấy của chú tài mới buôn về.

Lại càng ngày hôm ấy, mấy người lính thương-chính thấy một người vào nhà số 27 phố Commerce, rồi mang một gói gì ra nhảy xe đi, thẳng về phố Paul Bert, liền đuổi theo bắt lại khám gói ấy thì thấy có 4 khẩu súng lục với 5 gói 100 viên đạn. Người ấy tên là Ngô-Cón, 35 tuổi, thú rằng đồ quốc cấm ấy, là do người Khách tại nhà nói trên kia giao cho bắn mang ra phố Paul Bert để đưa cho một người khác đã hẹn.

Vậy các khí giới trên này đều đã tịch-ký và những người can phạm đều đã bị bắt để xét.

HƯNG-YÊN

Một cách bán phá lệ rất kỳ khôi. — Bản quán có tiếp được một cái tờ của một người làng Đăng-lý, tổng Đăng-an, huyện Kim-động thuật chuyện một người chánh tổng với người chánh hương hội đêm hôm đến nhà một người dân bà góa bắt ép con người ta phải mua phá lý. Người dân bà không chịu mua cho con thì bị bọn họ đọa nạt, vân vân. Bức thư ấy dài lắm, tường không cần đăng báo. Nếu việc quả vậy thì người bị áp hiếp nên làm đơn gửi cho quan sở tại hay là gửi thẳng lên quan Tổng-đốc, quan Công sứ cũng được.

Nạn ô-tô — Trưa 19 Mars hồi một giờ rưỡi xe ô-tô số T. 1029 đi ở đường Hanoi Haiphong khi qua làng Liên-trung, huyện Yên-mỹ, đã phải một đứa con trai 9 tuổi tên là Lưu-đình-Nghi bị thương. Đứa bé đã đưa về nhà thương Bần-yên-nhân để phục thuốc. Xe ô-tô lấy cớ đi thẳng, không dừng lại.

Tin sau cùng

Ngày 19 Mars

Tòa xử các mối nước Pháp tại hai nguỵ-viện

Lời tuyên-cáo cần thận hội-các đọc ở nguyên-lão nghị-viện được các tờ-đăng bầu đồng tình. Đoạn nói rằng nay mai sẽ bắt đầu việc lập lại lệ bảo cử hàng hạ, được nguyên lão nghị viện đồng thanh biểu đồng-tình.

Tại thứ dân nghị-viện, lời tuyên-cáo cũng được nghị-viện biểu đồng-tình với nhiều đoạn.

M. Yves negarray có công-kích kịch liệt việc cử M. Malvy vào bộ nội-vụ. M. Briand có bênh vực ông Malvy mọi lẽ. Sau M. Malvy cũng có phân-trần một lẽ. Đến khi ông về cử, ở nghị-viện rất nhộn-động, ông ngất người đi.

Quan Thống đốc Cognacq ra Hanoi

Hồi 7 giờ rưỡi sáng hôm nay, quan Thống đốc Nam kỳ cùng quan Thanh tra chính-trị khởi hành ở Saigon đi ra Angcor Hanoi. Vì quan Toàn-quyền có triệu ngài ra.

(*Indopacifi*)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 20 Mars 1926
HỒNG NHAN ĐA CHUẨN
Ban ngày chủ nhật 21 Mars 1926
TỪ THỨC NHẬP THIÊN THAI
Tối chủ nhật 21 Mars 1 26
TRẠNG TÁM TUỔI RA ĐỜI
Tối thứ hai 22 Mars 1926
KIM VÂN KIỀU
(Hồi thứ hai)
Tối thứ ba 23 Mars 1926
HOÀN KIM NGỘ TỬ
3006

NGƯỜI ĐẸP

Hiền tôi vừa nhận được bên Pháp gửi sang thư Sáp-Thơm xưa nay Qui-khách [illegible] xanh tóc, chóng dài, sạch gàu khỏi chấy. Nhất là mùa hạnh, thứ sáp này lại có đặc-tính chữa bệnh nẻ rất thần hiệu. Bán buôn giảm giá 20%, bán lẻ mỗi hộp giá tiền là 6 xu.

Hỏi tại hiệu Đức-long, 90, phố Mã-mây. (Hanoi).
3041

NHÀ BÁ-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine
3001 Giá 1$30 một hộp

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Rượu bổ-đào:
● TONIQUE TONKINOIS ●
Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

● Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ bảy, tòa Ngự-sử phụng lời quốc pháp rằng :

Chiếu nay đời xuơng phẩm cho MONTÈS tại ông, vì chế nên một thứ rượu bổ để lâng ngự dùng qua rất hay, dâng nên gia thưởng, trước tặc nhế thị gửi cho qui được phòng chế-lăng để có thanh-giá.

Khâm thử.

● Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: ●●●● mua nhiều càng rẻ, cứ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tây theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư từ bao này.
3001

Hiệu kim-hoàn
HOÀNG-QUANG-THỊNH
Bijoutier
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-nhân có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ tại trường Công-nghệ Hanoi. Làm toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đáng tuổi. Các ngài chiếu-cố tới nhà sẽ vừa ý, không phải lo ngại điều gì.

Sở Bưu-Điện phố hàng Bồ

Ngày nào cũng mở cửa làm việc để tiếp quí-khách có việc giao-dịch về Bưu-Điện như :

Lĩnh hay mua các mandats.
Gửi recommandée.
Bán tem và giấy tín-chỉ.

Lúc nào cũng có người thừa-tiếp, công việc làm rất mau chóng.

Postes Recette auxiliaire
Hanoi B
3.057

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

GIAN HÀNG BÁN CÁC THỰC-PHẨM

Một vài thứ hàng giá đặc-biệt

EAU de VIE de MARC	*Mỗi chai :*	15 fr. 00
Quinquina BONAL Gentiane	*Mỗi lít :*	9 fr. 50
Vermouth BECCARO	»	14 fr. 50
Kina LILLET	»	18 fr. 00
Mousseux Emile GOULET	*Mỗi chai :*	12 fr. 00
Petits pois JOUBÈS, qualité supérieure fins.	*Mỗi hộp :*	4 fr. 30
» *extra-fins.*	»	5 fr. 00
Sữa GLAXO, dùng cho trẻ con ăn rất tốt. (Mỗi hộp nặng 250 gr.)	»	11 fr. 50
Compote AMIEUX, các thứ quả. (Mỗi hộp cân trừ bì nặng 450 gr.)	»	4 fr. 00
Confitures AMIEUX, các thứ quả. (Mỗi hộp cân trừ bì nặng 450 gr.)	»	7 fr. 00

3005

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về dường lịch-sự và về dường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE :

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT 3010

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng :

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là :

Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán : 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

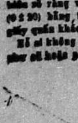
3002

Nhà Bản-đồ « TAM-TÂM » Ha-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phật. làm cho hay hờ vật vảng thuốc nầy rất để, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ ! Bài thuốc hay có hội-đồng cứu quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

3001 **MÁU BÒ 1140**

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán cối giấy quấn báo, nhưng lại thế nào thì bảo sở rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$ 20) bằng tem sống được) để sai tiền giấy quấn khác.

Nếu sở không gửi tiếp theo thì cứ đi nguyên như cũ hoặc phải tại nặng lắm.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90 3021

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dày và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này : Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về dường khí huyết, lại có khí dạm-lam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bợn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh sao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không dùng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

68, Rue des Cantonnais, 68

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ nước nhiều, hàng tân nhàn lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng to Bắc-kỳ như thế, xuyến, tinh, lọa, bông, quế, vân vân. và hàng Saigon như tinh, the, vân vân.

Nay mới có dạ các mới, làng thâm, mapa đen có sồi mán rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Qui-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi contre remboursement.

Cần-bạch

YU-WO-TSEONG

3015

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$10

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chi-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi : 21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH : Francs **72.000.000**

TƯ BẢN NỘP ĐỦ : » **68.100.000**

CÔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGẠN NGÀY 30 JUIN 1294 : » **84.089.020**

Chánh quán tại : Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự : M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).

Phó trị-sự : M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết-lộ.

Tổng chưởng quản : M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quán :

TẠI ĐÔNG-PHÁP : Nam-kỳ : SAIGON.
Trung-kỳ : TOURANE
Bắc-kỳ : HAIPHONG, HANOI.
Cao-mên : PNOM-PENH, BATTAMBANG.
Quảng-châu-loan : FORT-BAYARD.
TẠI VÂN-NAM : MÔNG-TỬ, VÂN-NAM-PHỦ.
TẠI TIÊM-LA : BANGKOK.
TẠI ANH THUỘC-ĐỊA : SINGAPORE.
TẠI TRUNG-HOA : BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HANKÉOU.
TẠI PHI-CHÂU : DJIBOUTI.
TẠI TÂN-THẾ-GIỚI : NOUMÉA.
TẠI TAHITI QUẦN-ĐẢO : PAPEETE.

ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE : PONDICHÉRY. 3048

Điện viết tắt để gửi điện-tín : INDOCHINE.

NGẬM MỘT HƯỜN

VALDA

TRONG MIỆNG

Thì Khỏi đau đớn giọng, Khan cổ, Khỏi nóng lạnh, sổ mũi, và lại Không ho.

Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà ngậm được thuốc lấy thì cũng hết liền.

— Ấy là —

một thứ thuốc thần hiệu lắm

ĐỂ MÀ TRỊ

các chứng bịnh ho lao và tức ngực.

THUỐC HƯƠN VALDA

có bán cùng trong các tiệm thuốc

Có mua thì nhớ coi trên nắp lọ có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là :

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá : 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI 3023

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, hơi liết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

3020

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam,

Kiến hiệu lạ thường — Không sốt
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt. . . . . **0$90**

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI :

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI 3022

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm về dàn bà ở cữ . . . . . Một lít re :* **2$40**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* **1,25**
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn tre con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai :* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai :* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay. Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu 3062

Các ngài thích rượu Cognac

NÊN DÙNG

COGNAC COURVOISIER

là thứ rượu quí

của

NHÀ PHÁ LUÂN, HOÀNG-ĐẾ

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đông-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3007

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lúc mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong giấy. Như vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy xu, có thể làm nên giàu có được).

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền số-hữu, mà lần rút số nào cũng được dự, như thế đủ công bất tiêu rút vậy, nếu vé của mình trúng số được tinh nguyên cả 16. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 250.000 nhỏ đến một 4.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất

Có đến 200 triệu quan được trúng số

Bản kê những số được trúng số gửi cho người dự cuộc không tốn tiền, về mỗi kỳ số số trong bốn kỳ bằng năm

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, thì cứ 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3045

Imprimerie Trung-Bắc Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN